

PRAVILNIK

O UNUTRAŠNJEM REDU I ČUVARSKOJ SLUŽBI PARKA PRIRODE "RADAN"

("Sl. glasnik RS", br. 32/2018)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom regulišu se unutrašnji red, organizacija, način rada i oprema čuvarske službe i osnovna pravila organizacije protivpožarne zaštite Parka prirode "Radan" (u daljem tekstu: Park prirode), odnosno bliže propisuju pravila iz čl. 35. i 56. Zakona o zaštiti prirode (u daljem tekstu: Zakon) po kojima se na području Parka prirode sprovede režimi zaštite utvrđeni čl. 5, 6, 7. i 8. Uredbe o proglašenju Parka prirode "Radan" (u daljem tekstu: Uredba).

Član 2

Odredbe ovog pravilnika odnose se na korisnike zaštićenog područja u smislu člana 4. tačka 37. Zakona (u daljem tekstu: korisnik), odnosno na lica koja imaju prebivalište ili boravište na području Parka prirode, vlasnike zemljišta i drugih nepokretnosti, pravna i fizička lica i preduzetnike koji korišćenjem nepokretnosti, prirodnih vrednosti i dobara i na drugi način obavljaju delatnost ili vrše poslove na području Parka prirode, kao i na posetioce Parka prirode.

Posetilac Parka prirode je lice koje iz naučnih, obrazovnih, rekreativnih, turističkih, sportskih i kulturnih potreba i razloga boravi na području Parka prirode kraće od 15 dana, kao i lice u tranzitu kroz područje Parka prirode (u daljem tekstu: Posetilac).

Član 3

Upravljanje Parkom prirode Uredbom je povereno Javnom preduzeću za gazdovanje šumama "Srbijašume", Beograd (u daljem tekstu: Upravljač).

Poslove upravljanja neposredno vrši Radna jedinica "Park prirode Radan".

Član 4

Korisnici i posetioци dužni su da se pridržavaju odredaba ovog pravilnika, uputstava sa informativnih tabli i drugih oznaka, kao i uputstava ili naloga čuvara Parka prirode i drugih ovlašćenih lica Upravljača.

U planiranju i preduzimanju radova i aktivnosti na području Parka prirode, korisnici i posetioци dužni su da poštuju Zakon, Uredbu i Plan upravljanja Parka prirode.

Član 5

Za korišćenje Parka prirode i usluga upravljača, korisnik i posetilac plaćaju naknadu upravljaču, shodno članu 70. Zakona.

Visinu, način obračuna i naplate naknade upravljač propisuje posebnim aktom, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 6

Unutrašnji red Parka prirode Upravljač obezbeđuje organizovanjem čuvarske službe, saradnjom sa lokalnim stanovništvom, javnim preduzećima i drugim privrednim subjektima, ustanovama i udruženjima građana, kao i saradnjom sa organima državne uprave i lokalne samouprave.

II KRETANJE I BORAVAK POSETILACA

Član 7

Ulazak u Park prirode je slobodan i bez ograničenja, osim na teritoriji gde je predviđen režim zaštite I stepena gde je zabranjena slobodna, nekontrolisana poseta i obilazak van postojećih puteva i posebno uređenih staza.

Ulazak u Park prirode motornim vozilom može se zabraniti ili ograničiti, u skladu sa posebnim propisom, ako se radi o transportu opasnih materija. Zabranjeno je kretanje motornih vozila van postojećih puteva.

Upravljač može kratkotrajno zaustavljati motorna vozila na ulasku u Park prirode ukoliko na javnom putu zasnuje ulaznu stanicu u skladu sa članom 68. st. 3, 4. i 5. Zakona.

Način zasnivanja i rada ulaznih stanica Upravljač će propisati posebnim aktom, u skladu sa zakonom.

Član 8

Boravak na području Parka prirode je slobodan i bez ograničenja osim na mestima, u vreme i na način utvrđenim ovim pravilnikom.

Zabranjen je ulazak odnosno pristup bez odobrenja Upravljača ili pratnje čuvara Parka prirode na površine, odnosno mesta na kojima je Uredbom utvrđen režim zaštite I stepena.

Kada se radi o hitnoj intervenciji u slučaju požara, elementarne nepogode ili udesa ili namenskom korišćenju postojećih šumskih i drugih službenih puteva, odobrenje ili pratnja iz stava 2. ovog člana ne mora se pribaviti odnosno obezbediti, već se te aktivnosti prijavljuju upravljaču.

Član 9

Površine, mesta i objekti iz člana 8. ovog pravilnika su naročito:

1) površine na kojima je Uredbom utvrđen režim zaštite I stepena:

- "Prolom", površine 278,0325 ha, opština Kuršumljija, KO Veliko Pupavce (opština Kuršumljija), KO Prolom (opština Kuršumljija) i KO Vlasovo (opština Prokuplje);

- "Ripivode", površine 90,6823 ha, opština Prokuplje, KO Bogujevac i KO Vlasovo;

- "Petrovac", površine 708,8024 ha, opština Leskovac, KO Gajtan (opština Medveđa), KO Slišane (opština Lebane) i KO Petrovac (opština Lebane);

2) staništa od prioritarnog značaja za zaštitu, odnosno mesta od posebnog značaja za očuvanje strogo zaštićenih vrsta (visokoplaninski pašnjaci, stenoviti odseci i i dr.);

3) površine, mesta i objekti za reintrodukciju biljnih i životinjskih vrsta i prihranu ptica i drugih životinja;

4) prostor oko stabala drveća na kojima se nalaze gnezda značajnih vrsta ptica poluprečnika 50 metara, gde se zabranjuje pristup u reprodukcionom periodu;

5) speleološki objekti.

Površine, mesta i objekte iz stava 1. ovog člana upravljač će označiti na vidljiv i jasan način.

Član 10

Za korišćenje čamaca i drugih plovnih objekata (u daljem tekstu: plovilo) na vodoakumulaciji "Bublica", vlasnici odnosno korisnici plovila pribavljaju odobrenje upravljača.

Zabranjena je upotreba plovila bez odobrenja upravljača ili suprotno uslovima koji su utvrđeni u odobrenju.

Zabranjena je upotreba plovila sa motorom snage veće od 7,35 kW, osim plovila čuvarske službe Parka prirode.

Zabranjeno je kretanje plovila po mraku i u uslovima slabe dnevne vidljivosti.

Za korišćenje plovila za obavljanje poslova na upravljanju vodoakumulacijom i održavanju hidroenergetskih objekata ne pribavlja se odobrenje već se te aktivnosti prijavljuju upravljaču.

Upravljač će posebnim aktom propisati bliže uslove upotrebe plovila, način vođenja njihove evidencije i izdatih odobrenja.

Član 11

Kretanje, zaustavljanje i parkiranje motornih vozila odnosno vozila na motorni pogon na putevima i pristup određenim mestima i objektima na području Parka prirode mogu se, na osnovu dogovora sa upravljačima tih puteva i organom nadležnim za bezbednost saobraćaja na putevima, regulisati odnosno zabraniti ili ograničiti za sve ili određene kategorije učesnika u saobraćaju.

O režimu saobraćaja iz stava 1. ovog člana javnost i učesnici u saobraćaju obaveštavaju se na pogodan način, a deonice puteva i mesta u Parku prirode na kojima nije dozvoljeno kretanje, zaustavljanje ili parkiranje motornih vozila vidno se obeležavaju.

Zabranjena je upotreba vozila na putevima suprotno obaveštenju i oznakama iz stava 2. ovog člana.

Član 12

Kampovanje i logorovanje van građevinskih parcela i okućnica stalnih domaćinstava, porodičnih objekata za odmor i turističko-ugostiteljskih objekata dopušteno je jedino na mestima posebno određenim Planom upravljanja ili prostornim planom i uređenim za te namene.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, kampovanje ili logorovanje može se organizovati uz pratnju čuvara ili odobrenje Upravljača na drugom mestu, u kratkom trajanju i za manji broj lica, a za potrebe istraživačkog rada i ekoturizma.

Loženje vatre na otvorenom ognjištu, izvan mesta određenih za kampovanje i logorovanje dopušteno je samo na posebno uređenim i obeleženim ložištima, uz prijavu čuvarskoj službi Parka prirode.

Zabranjeno je kampovanje, logorovanje i loženje vatre suprotno odredbama st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Član 13

Vlasnici i korisnici zemljišta i drugih nepokretnosti dužni su da dopuste pristup i prolaz čuvarima i drugim ovlašćenim licima upravljača u vršenju službenih radnji, kao i licima koja sa odobrenjem upravljača obavljaju istraživačke i druge aktivnosti u Parku prirode.

Zabranjeno je sprečavanje ili ometanje čuvara i drugih ovlašćenih lica u vršenju radnji i aktivnosti iz stava 1. ovog člana.

III ZAŠTITA PRIRODNIH I KULTURNIH VREDNOSTI I ŽIVOTNE SREDINE

Član 14

Korisnici i posetioци dužni su da primenjuju mere zaštite prirodnih, kulturnih i drugih vrednosti i životne sredine u skladu sa odredbama Zakona, drugih zakona i podzakonskih akata, koji uređuju gore pomenutu oblast, kao i ovog pravilnika.

Član 15

Biljke i gljive koje žive u slobodnoj prirodi na području Parka prirode a kojima je Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva ("Službeni glasnik RS", br. 5/10, 47/11, 32/16 i 98/16) utvrđen status strogo zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno seći, kidati, lomiti, čupati, sakupljati njihovo seme i plodove, ili ih na drugi način oštećivati i uništavati.

Životinje koje žive, povremeno ili sezonski borave u slobodnoj prirodi na području Parka prirode, a kojima je Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka životinja i gljiva (u daljem tekstu: Pravilnik o divljim vrstama), utvrđen status strogo zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno rasterivati, uznemiravati, hvatati, ubijati i ranjavati, nehотиčno i namerno trovati, sakupljati jaja i druge razvojne oblike, uništavati i oštećivati gnezda i ostala mesta i objekte na kojima se te životinje razmnožavaju, odgajaju mladunce, sklanjaju, borave i hrane.

Lice koje na području Parka prirode nađe povređenu ili mrtvu zaštićenu divlju životinju utvrđenu Pravilnikom o divljim vrstama, dužno je da bez odlaganja prijavi čuvaru ili drugom ovlašćenom licu Upravljača.

Lice iz stava 3. ovog člana i Upravljač mogu se dogovoriti da Upravljač preuzme dalje obaveze u vezi nađenih primeraka divljih životinja shodno članu 93. Zakona, odnosno obavesti najbližu veterinarsku organizaciju i Ministarstvo, o čemu Upravljač sastavlja zapisnik i vodi evidenciju.

Zabranjeno je postupanje sa strogo zaštićenim vrstama divljih biljaka, životinja i gljiva suprotno odredbama st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Član 16

Divlje vrste biljaka, gljiva, lišajeva i životinja koje su utvrđene Uredbom o stavljanju pod kontrolu korišćenja i prometa divlje flore i faune ("Službeni glasnik RS", br. 31/05, 45/05 - ispravka, 22/07, 38/08, 09/10 i 69/11) mogu se sakupljati na području Parka prirode na način i pod uslovima utvrđenim navedenom Uredbom.

Lica koja vrše sakupljanje divlje flore i faune iz stava 1. ovog člana na području Parka prirode dužna su da čuvaru Parka prirode (u daljem tekstu: Čuvar) ili drugom ovlašćenom licu Upravljača prijave dnevne količine i vrste sakupljene flore i faune.

Sakupljanje divlje flore i faune iz stava 1. ovog člana nije dozvoljeno na površinama na kojima je Uredbom utvrđen režim zaštite I.

Za sakupljanje divlje flore i faune na površinama i mestima koja su utvrđena članom 9. tač. 2), 3) i 4) ovog pravilnika, u šumama i šumskom zemljištu u javnoj svojini na kome je Uredbom utvrđen režim zaštite II stepena potrebno je pribaviti odobrenje Upravljača.

Odobrenje iz stava 4. ovog člana može se privremeno uskratiti ili ograničiti zbog potrebe očuvanja flore i faune.

Zabranjeno je sakupljanje divlje flore i faune suprotno odredbama st. 1, 2, 3, 4. i 5. ovog člana.

Član 17

Vrste divlje flore i faune čije je korišćenje i zaštita regulisano propisima iz oblasti šumarstva, poljoprivrede, lovstva i ribolova mogu se na području Parka prirode koristiti na način i pod uslovima iz tih propisa.

Za pristup i boravak na mestima u Parku prirode koja su utvrđena članom 9. tač. 2), 3) i 4) ovog pravilnika, radi korišćenja divlje flore i faune u okviru dopuštenih aktivnosti šumarstva, poljoprivrede, lova i ribolova, potrebno je pribaviti odobrenje upravljača.

Lov, odnosno pristup i boravak lovaca sa oružjem i psima na mestima iz stava 2. ovog člana nije dozvoljen.

Član 18

Zabranjeno je bez odobrenja Upravljača ostavljati uginule, zaklane i ubijene životinje i njihove delove, klanički otpad i mesne prerađevine na mestima uređenim kao hranilišta nekrofagih vrsta ptica.

Član 19

Na području Parka prirode zabranjeno je unošenje, odnosno sadnja, zasejavanje i naseljavanje alohtonih divljih vrsta biljaka i životinja, odnosno vrsta stranih za izvorni živi svet jugoistočne Srbije.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, alohtone vrste biljaka mogu se unositi na malim površina i u ograničenoj brojnosti prilikom sprovođenja mera antierozione zaštite, zaštite životne sredine i pejzažnog uređenja, a alohtone vrste faune u cilju unapređenja stanja vodenih ekosistema, naselja riba i lovne divljači, pod uslovima i na način utvrđenim članom 82. Zakona i uz odobrenje upravljača.

Na području Parka prirode obavezni su kontrola i suzbijanje vrsta biljaka i životinja koje je Ministarstvo proglasilo za invazivne.

Zabranjeno je postupanje sa alohtonim i invazivnim vrstama biljaka i životinja suprotno odredbama st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Član 20

Upravljač će na pogodan način javno prikazati i učiniti dostupnim Korisnicima i posetiocima spiskove vrsta divlje flore i faune iz čl. 15, 16. i 17. sa informacijama od značaja za njihovo prepoznavanje, zaštitu i režim korišćenja.

Član 21

Zabranjeno je, shodno članu 98. Zakona, uzimati iz prirode geološka i paleontološka dokumenta odnosno fosile, minerale i kristale, koji su proglašeni zaštićenim prirodnim dobrima ili se nalaze na objektu geonasleđa i zaštićenom nalazištu.

Nalazač geoloških i paleontoloških dokumenata iz stava 1. ovog člana koja bi mogla predstavljati zaštićenu prirodnu vrednost, dužan je da iste prijavi Ministarstvu u roku od osam dana od dana pronalaska i preduzme mere zaštite od uništenja, oštećivanja ili krađe.

Nalazač i upravljač mogu se sporazumeti da Upravljač izvrši prijavu i preduzme mere iz stava 2. ovog člana umesto nalazača.

Zabranjeno je, shodno članu 25. Zakona, oštećivanje, uništavanje, iznošenje i prisvajanje primeraka biljaka i životinja, minerala, kristalnih tvorevina, fosilnih ostataka i artefakata iz pećina i kraških jama, rasturanje i iznošenje guana, ostavljanje otpadaka, upotreba materija kojima se mogu zagaditi vode, ispisivanje grafita i loženje vatre u tim objektima.

U cilju naučnog i stručnog istraživanja, obrazovanja, izlaganja izložbama zaštite i uređenja speleoloških objekata može se dopustiti uzimanje i iznošenje predmeta iz stava 1. ovog člana, odnosno vršenje manjih promena na delovima pećinskih ulaza i kanala, u skladu sa odredbama čl. 97, 98. i 99. Zakona uz odobrenje Ministarstva, kao i uz odobrenje upravljača.

Član 22

Zabranjeno je oštećivati i uništavati predmete i objekte koji imaju kulturno-istorijsku vrednost, odnosno svojstvo ili status evidentiranog ili utvrđenog kulturnog dobra.

Zabranjeni su razgradnja i drugi vidovi oštećivanja ili uništavanja objekata koji predstavljaju istaknute primere narodnog graditeljstva.

Zabranjeno je raskopavanje mesta na kojima su konstatovani ili osnovano pretpostavljeni arheološki nalazi, kao i njihovo zauzeće izgradnjom objekata i drugim radovima.

Upravljač će u saradnji sa nadležnim institucijama za istraživanje i zaštitu kulturnih dobara, arheološkog i etnografskog blaga sačiniti popis predmeta, objekata i mesta iz st. 1, 2. i 3. ovog člana na području Parka prirode.

Upravljač će na vidan i pogodan način obeležiti objekte i mesta sa kulturno-istorijskim vrednostima na području Parka prirode.

Član 23

Zabranjeno je obavljati radove i druge aktivnosti kojima se mogu izazvati nepovoljne promene životne sredine, odnosno zagaditi tle, voda i vazduh, stvarati prekomerna buka i indukovati zračenje štetno po ljude i živi svet, a shodno propisima koji regulišu oblast zaštite životne sredine.

U skladu sa članom 57. Zakona, za radove i aktivnosti odnosno projekte sa mogućim značajnim uticajem na životnu sredinu sprovodi se postupak procene uticaja na životnu sredinu ili se bez izrade studije procene uticaja postupa po aktu o uslovima i merama zaštite prirode koji izdaje Zavod za zaštitu prirode Srbije (u daljem tekstu: Zavod).

Nosilac projekta dužan je da planirane radove i aktivnosti iz stava 2. ovog člana pismeno prijavi Upravljaču.

IV OBAVLJANJE DELATNOSTI I KORIŠĆENJE PRIRODNIH RESURSA

Član 24

Poljoprivredna delatnost, odnosno obrada zemljišta i gajenje ratarskih i voćarskih kultura, krmnog i industrijskog bilja, gajenje stoke, živine i pčela i primarna prerada poljoprivrednih proizvoda vrši se u skladu sa propisima koji regulišu oblast poljoprivrede, veterine, zaštite bilja i fito-sanitarne zaštite, Uredbom i ovim pravilnikom.

Na području Parka prirode nije dopušteno preoravati prirodne livade i pašnjake radi zasnivanja oranica ili obrađivati zemljište na terenu sa strmim nagibom na takav način koji može izazvati spiranje i odnošenje tla ili smanjenje njegove plodnosti.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena nije dopušteno obavljati poljoprivrednu delatnost, odnosno obrađivati zemljište, kositi travu i napasati stoku.

Na površinama sa režimima zaštite II i III stepena poljoprivredna delatnost je dopuštena ukoliko ispunjava uslove zaštite prirode i životne sredine.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena, izgradnja i rad objekata za gajenje stoke i živine ograničava se na mini i srednje farme u okviru postojećih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III stepena, kapacitet i drugi uslovi izgradnje i rada objekata za gajenje stoke i živine nisu ograničeni.

Objekti za odlaganje stajskog i drugog organskog đubriva moraju zadovoljavati propise i standarde zaštite životne sredine i sanitarne zaštite izvorišta za snabdevanje vodom za piće.

Nije dopušteno spaljivanje organskih ostataka posle žetve useva dok se vatra eventualno može koristiti za uništavanje korova i otpadaka na malim površinama i u strogo kontrolisanim uslovima, u skladu sa propisima koji regulišu zaštitu od požara i uz prijavu tih radova upravljaču.

Zabranjeno je obavljati poljoprivrednu delatnost suprotno odredbama ovog člana.

Član 25

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II i III stepena, dozvoljena je primena hemijskih i drugih sredstava u poljoprivredi na način, odnosno sa vrstama i količinama tih sredstava i u vreme kako je regulisano Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja i Zakonom o zdravlju bilja ("Službeni glasnik RS", broj 41/09) i drugim merodavnim propisima iz oblasti poljoprivrede, voda i hemikalija.

Upravljač će odgovarajućim merama i aktivnostima podsticati poljoprivrednike na što manju upotrebu hemijskih sredstava na području Parka prirode i pomagati prelazak na organsku poljoprivrednu proizvodnju.

Član 26

Gajenje, zaštita i korišćenje šuma vrši se u skladu sa Zakonom o šumama, propisima donetim na osnovu tog zakona, čl. 18. i 35. Zakona, Uredbom i ovim pravilnikom.

Gazdovanje šumama u državnoj svojini sprovodi se prema planovima razvoja šumskih područja, osnovama gazdovanja, godišnjim planovima gazdovanja šumama i izvođačkim projektima.

Gazdovanje šumama sopstvenika za koje se ne donose osnove gazdovanja vrši se na osnovu programa gazdovanja i godišnjih planova gazdovanja.

Na području Parka prirode, Upravljač je korisnik šuma u državnoj svojini kojima gazduje u okviru gazdinskih jedinica GJ:

- Šumsko gazdinstvo "Toplica" Kuršumlja: GJ "Prolom", GJ "Sokolovica", GJ "Rudare", GJ "Ravna planina", deo GJ "Dobri Do", deo GJ "Kravare", GJ "Radan-Arbanaška" deo GJ "Rgajske planine", i deo GJ "Pasjača";

- Šumsko gazdinstvo "Šuma" Leskovac: GJ "Petrova gora - Sokolov vis", GJ "Gornja Jablanica" i GJ "Pusta reka".

Član 27

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena, sprovodi se stroga zaštita, šume su izuzete iz gazdovanja, a omogućavaju se procesi prirodne sukcesije i očuvanja staništa i životnih zajednica u uslovima divljine.

U okviru površina na kojima je utvrđen režim zaštite II i III vrši se održivo gazdovanje šumama kao dobrom od opšteg interesa u skladu sa dobrom šumarskom praksom, kojim se osigurava umereno povećanje površina pod šumskim ekosistemima i poboljšanje njihovog sastava, zdravstvenog stanja i proizvodne sposobnosti, omogućava zastupljenost viših uzgojnih tipova i većih debljinskih razreda i kvalitet drveta, očuvanje raznovrsnosti i izvornosti drveća, žbunja i ostalih biljaka u šumskim sastojinama, obezbeđuje zaštita šuma i šumski red i omogućava planska izgradnja i rekonstrukcija šumarskih objekata. Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena zabranjuje se čista seča šuma u cilju rekonstrukcije.

Krčenje i čista seča šume dozvoljeni su radi promene vrste drveća i uzgojnih oblika šume na malim površinama, izgradnje šumskih komunikacija i objekata, zaštite i nadzora prirodnih vrednosti i za druge planske namene izgradnje i uređenja prostora u skladu sa zakonom.

Seča i drugi oblici uklanjanja ili oštećivanja reprezentativnih stabala drveća i primeraka zaštićenih, retkih i u drugom pogledu značajnih vrsta drveća i žbunja su zabranjeni.

Član 28

Korišćenje, zaštita i uređenje voda i zaštita od štetnog dejstva voda vrše se na osnovu Zakona o vodama ("Službeni glasnik RS", broj 31/10), propisa donetih na osnovu tog zakona, Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda ("Službeni glasnik RS", broj 36/09), Uredbe i ovog pravilnika.

Park prirode obuhvata delove vodnih područja Toplica i Morava.

Javno preduzeće za upravljanje vodama "Srbijavode" donosi planove i godišnje programe upravljanja vodama, vodi registre zaštićenih oblasti i katastre vodnih objekata na vodnim područjima iz stava 2. ovog člana.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena nije dopušteno korišćenje voda.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena zabranjeni su kaptiranje izvora, pregrađivanje i regulacija vodotoka koji nisu predviđeni prostornim planom ili odgovarajućim programom, eksploatacija rečnih nanosa kao i promena namene vodnog zemljišta i promena namene površina na kojima se nalaze vlažna staništa.

Za kaptiranje izvora i odvođenje vode i druge hidrotehničke radove na području Parka prirode, kao i za radove na vodnom zemljištu ribolovnih voda, osim vodnih akata potrebno je pribaviti akt o uslovima zaštite prirode koji izdaje Zavod.

JP "Srbijavode" i VPC "Morava" - Niš dužni su da redovno obaveštavaju Upravljača o planiranom režimu rada i očekivanim većim oscilacijama nivoa vode u vodoakumulaciji "Ključ" - Lebane, kao i da obezbede minimalni održivi protok u vodotoku Jablanice nizvodno od brane vodoakumulacije "Ključ" u skladu sa propisima i izdatim vodnim aktima.

Akumulacija "Lebane" nadoknadiće Upravljaču štetu nastalu u ribljem fondu usled naglog, tehnički neopravdanog ispuštanja vode iz vodoakumulacije "Ključ".

Član 29

Planovi upravljanja vodama usklađuju se sa Uredbom i Planom upravljanja Parka prirode.

Upravljač i JP "Srbijavode" saraduju u stvarima od zajedničkog interesa za upravljanje Parkom prirode i vodnim područjima, posebno na usklađivanju dokumenata iz stava 1. ovog člana.

JP "Srbijavode" stavlja na uvid podatke iz registra zaštićenih oblasti i katastra vodnih objekata i druge podatke od interesa za zaštitu i korišćenje voda na području Parka prirode koje vodi na osnovu zakonskih ovlašćenja.

Član 30

Eksploatacija mineralnih sirovina vrši se u skladu sa Zakonom o rudarstvu ("Službeni glasnik RS", br. 44/95, 101/05 - dr. zakon, 85/05 - dr. zakon i 34/06), propisima donetim na osnovu tog zakona, Uredbom i ovim pravilnikom.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena zabranjeni su svi oblici korišćenja mineralnih sirovina.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena nije dopuštena eksploatacija mineralnih sirovina i korišćenje materijala iz korita i sa obala vodotoka, osim započetih radova na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina za koje su pribavljena odobrenja u skladu sa zakonom i privremenog, prostorno i količinski ograničenog korišćenja kamena i drobine za potrebe izgradnje i rekonstrukcije objekata i uređenja prostora na području Parka prirode.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III stepena ne može se vršiti eksploatacija mineralnih sirovina koja nije u skladu sa propisanim merama zaštite prirode, prirodnih vrednosti i kulturnih dobara, eksploatacija treseta i drugi oblici oštećivanja i uništavanja stanišnih uslova i živog sveta tresetišta.

Način i period korišćenja kamena i drobine, kao i dopuštene količine materijala iz stava 3. ovog člana utvrđuju se u skladu sa zakonom, uz prethodno pribavljanje uslova Zavoda, a početak i trajanje radova izvođač blagovremeno prijavljuje Upravljaču.

V LOV I RIBOLOV

Član 31

Aktivnosti lova na području Parka prirode obavljaju se u skladu Zakonom o divljači i lovstvu ("Službeni glasnik RS", broj 18/10), propisima donetim na osnovu tog zakona, Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Gazdovanje lovištima na području Parka prirode vrši se na osnovu programa razvoja lovnog područja, lovnih osnova i godišnjih programa gazdovanja lovištima.

Na području Parka prirode, Upravljač odnosno JP "Srbijašume" je korisnik lovišta "Sokolovica". Na području parka prirode nalaze se i lovište "Toplica" kojim gazduje lovačko udruženje "Toplica", Prokuplje, lovište "Kosanica" kojim gazduje lovačke udruženje "Soko", Kuršumlija, lovište "Radan" kojim gazduje lovačke udruženje "Bojnik", Bojnik, lovište "Lepaštica" kojim gazduje lovačke udruženje "Gornja Jablanica", Medveđa i lovište "Jablanica" kojim gazduje lovačke udruženje "Jablanica", Lebane.

Upravljač odnosno korisnici lovišta obaveštavaju Zavod o donetim godišnjim planovima gazdovanja lovištima i pružaju osnovne podatke o planiranim lovnim aktivnostima.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena zabranjene su sve aktivnosti lova, a na utvrđenim i obeleženim staništima i mestima prihrane ptica i drugih životinja zabranjen je odstrel divljači.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II i III stepena lov je dozvoljen u skladu sa zakonskim i planskim dokumentima.

Član 32

Zaštita i korišćenje faune riba na području Parka prirode vrši se u skladu sa Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda, propisima donetim na osnovu tog zakona, Uredbom i ovim pravilnikom.

Ribolovne vode na prostoru Parka prirode pripadaju ribarskom području "Južna Morava II" čiji je korisnik Južna Morava II d.o.o Jug Bogdanova 12 Niš (u daljem tekstu: Ribarsko područje), koje je određeno rešenjem o ustanovljenju ribarskih područja objavljenom u "Službenom glasniku RS", broj 90/15 u skladu sa zakonom.

Član 33

Na Ribarskom području dozvoljene su aktivnosti rekreativnog ribolova, osim na ribolovnim vodama u okviru površina sa režimom zaštite I stepena, gde su sve aktivnosti ribolova zabranjene.

U okviru površina sa režimom zaštite II stepena zabranjena je upotreba svih nedozvoljenih sredstava za lov ribe (npr. kreč, hlor, konoplja, eksploziv, struja, mreže i dr.).

U okviru površina sa režimom zaštite III stepena zabranjeno je poribljavanje koje nije u skladu sa programom upravljanja ribarskim područjem.

Na Ribarskom području može se vršiti ribolov u naučnoistraživačke svrhe i sanacioni izlov pod uslovima utvrđenim zakonom i programom upravljanja Ribarskog područja, a na osnovu dozvole Ministarstva.

Na Ribarskom području mogu se organizovati takmičenja u sportskom ribolovu, u skladu sa zakonom i uz odobrenje Upravljača.

Član 34

Na ribolovnim vodama Ribarskog područja utvrđuju se režimi ribolova i period lovostaja u skladu sa propisima koji uređuju zaštitu i održivo korišćenje ribljeg fonda.

Upravljač može, na osnovu ukazane potrebe i dozvole Ministarstva i u skladu sa programom upravljanja Ribarskim područjem izmeniti odnosno pooštriti režim ribolova i drugačije odrediti period lovostaja za određene vrste riba.

Upravljač će svake godine, posle donošenja godišnjeg programa upravljanja ribarskim područjem, na podesan način učiniti dostupnim zainteresovanim ribolovcima režim ribolova i period lovostaja za tu godinu i druge informacije od značaja za zaštitu i korišćenje ribolovnih voda.

Član 35

Upravljač, u skladu sa zakonom, izdaje odnosno distribuira/prodaje godišnje i doplatne dozvole za rekreativni ribolov.

VI SPORT, REKREACIJA I TURIZAM

Član 36

Na području Parka prirode mogu se organizovati sportska takmičenja i aktivnosti rekreacije na vodi i snegu, u ronjenju, ribolovu, planinarstvu, alpinizmu i speleologiji, biciklizmu, automobilizmu, paraglajdingu i drugim oblastima ukoliko se tim aktivnostima ne oštećuju ili ugrožavaju prirodne vrednosti i kvalitet životne sredine.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena, kao i na utvrđenim i obeleženim staništima i mestima prihrane ptica i drugih životinja, zabranjene su sve sportske aktivnosti.

Za takmičenja iz stava 1. ovog organizator pribavlja odobrenje Upravljača i plaća naknadu u skladu sa posebnim aktom koji donosi Upravljač.

Organizator je dužan da takmičenje prijavi Upravljaču najmanje 30 dana pre dana planiranog za njegov početak.

Za planirane sportske aktivnosti kod kojih se osnovano pretpostavlja mogućnost uticaja na prirodne vrednosti Parka prirode i kvalitet životne sredine organizator, na osnovu obaveštenja Upravljača pribavlja uslove zaštite prirode koje izdaje Zavod.

Zabranjeno je organizovanje takmičenja bez odobrenja Upravljača i protivno uslovima datim u odobrenju.

Član 37

Na području Parka prirode pravna i fizička lica mogu obavljati delatnost turizma i ugostiteljstva, odnosno organizovati turistička putovanja i turističku posetu i pružati usluge smeštaja, ishrane i pića u skladu sa Zakonom o turizmu ("Službeni glasnik RS", br. 36/09, 88/10, 99/11 - dr. zakon, 93/12 i 84/15), Zakona o zaštiti prirode, Uredbom, podzakonskim aktima i ovim pravilnikom.

Član 38

Turističke grupe i pojedinci mogu u pratnji čuvara ili drugog ovlašćenog lica Upravljača posećivati i razgledati lokalitete i površine na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena, iz obrazovnih, rekreativnih i opšte kulturnih razloga i potreba.

Upravljač može za zainteresovane turističke grupe organizovati obilazak drugih delova područja Parka prirode. Nameravane posete odnosno obilazak iz st. 1. i 2. ovog člana prijavljuju se Upravljaču najmanje 24 časa ranije.

Upravljač će izraditi i doneti program prezentacije Parka prirode kojim će bliže urediti dopušten način i mesta posećivanja, istovremeni broj posetilaca na pojedinim mestima i druga pitanja od značaja za razgledanje Parka prirode i upoznavanje njegovih vrednosti, a posebno način prezentacije vrednosti u okviru aktivnosti ekoturizma.

Član 39

Za obavljanje delatnosti turizma i ugostiteljstva iz člana 37. i za usluge Upravljača iz člana 38. ovog pravilnika plaća se naknada u skladu sa posebnim aktom Upravljača.

VII IZGRADNJA OBJEKATA I UREĐENJE PROSTORA

Član 40

Izgradnja objekata i uređenje prostora na području Parka prirode vrši se u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", br. 72/09 i 81/09 - ispravka, 64/10 - odluka US 24/11, 121/12, 42/13 - odluka US 50/13 - odluka US 98/13 - odluka US 132/14 i 145/14) i podzakonskih akata, donetih urbanističkih planova, prostornim planom područja posebne namene područja Parka prirode ("Službeni glasnik RS", broj 115/08), Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III stepena zabranjeni su: izgradnja stambenih, ekonomskih i pomoćnih objekata poljoprivrednih domaćinstava i vikend objekata izvan građevinskih područja utvrđenih posebnim planskim i urbanističkim dokumentima, odnosno gradnja objekata poljoprivrednih domaćinstava izvan postojećih građevinskih parcela do donošenja tih dokumenata; izgradnja objekata ili izvođenje drugih radova kojima se ugrožava neposredno okruženje nepokretnih kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom, odnosno, koji nisu u funkciji zaštite, uređenja i prezentacije kompleksa; obavljanje bilo kakvih radova na nepokretnom kulturnom dobru i u njegovoj neposrednoj okolini bez prethodno pribavljenih uslova i saglasnosti nadležne službe za zaštitu spomenika kulture i prirode.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena zabranjeni su: izvođenje radova koji mogu dovesti do oštećenja objekata geonasleđa; izgradnja vodozahvata ili dubokih bušotina izdvojenih za potrebe pojedinačnih domaćinstava; prenamena površina na kojima se nalaze vlažna staništa; izgradnja novih javnih puteva, osim u funkciji revitalizacije i održavanja postojećih šumskih i javnih puteva.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena zabranjeni su radovi na izgradnji objekata i uređenju prostora.

Član 41

Planirane radove na izgradnji objekata i uređenju prostora, nosilac radova odnosno investitor dužan je da pismeno prijavi Upravljaču, shodno članu 57. stav 5. Zakona.

Prijava iz stava 1. ovog člana sadrži osnovne podatke o investitoru, vrsti i obimu planiranih radova, lokaciji i vlasništvu na nepokretnostima.

Upravljač će u roku ne dužem od 15 dana od dana podnošenja prijave dostaviti Investitoru pisano obaveštenje o tome da li su radovi Zakonom i Uredbom dozvoljeni, sa uputstvom šta dalje treba da radi kako bi pribavio akt o uslovima zaštite prirode, lokacijsku i građevinsku dozvolu.

Upravljač će od investitora tražiti dopunu prijave ukoliko se na osnovu predočenih podataka ne može pružiti merodavno i kvalifikovano obaveštenje.

Investitor je dužan da jedan primerak prijave početka građenja objekta iz člana 148. Zakona o planiranju i izgradnji dostavi i upravljaču.

Uz prijavu, u kojoj navodi planiranu dinamiku radova, investitor prilaže akt o uslovima zaštite prirode i građevinsku dozvolu.

Za manje montažne objekte privremenog karaktera na zemljištu u javnoj svojini iz člana 146. Zakona o planiranju i izgradnji (kiosci, letnje i zimske bašte, tezge i drugi pokretni mobilijar, ploveća postrojenja, nadstrešnice, spomen obeležja i dr.), čije postavljanje i uklanjanje obezbeđuje i uređuje lokalna samouprava, potrebna je saglasnost Upravljača.

Zabranjeno je radove na izgradnji objekata i uređenju prostora izvoditi odnosno obavljati bez prijave iz ovog člana, a montažne objekte iz stava 7. postavljati bez saglasnosti upravljača.

Član 42

Na osnovu odredbi Zakona o planiranju i izgradnji koje se odnose na objekte i radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola i na osnovu akta kojim Vlada shodno članu 35. stav 12. Zakona bliže propisuje režime zaštite, postupak i način njihovog određivanja i objekte, radove i aktivnosti koji su zabranjeni ili ograničeni,

Upravljač će utvrditi i na pogodan način objaviti spisak radova na izgradnji objekata i uređenju prostora koje investitor nije dužan da prijavi upravljaču.

VIII ODRŽAVANJE ČISTOĆE I UPRAVLJANJE OTPADOM

Član 43

Održavanje čistoće i upravljanje otpadom na području Parka prirode vrši se u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", br. 36/09, 88/10 i 14/16), propisima donetim na osnovu tog zakona, drugim zakonima i propisima koji se odnose na otpadne materije, Uredbom i ovim pravilnikom.

Na području Parka prirode Uredbom zabranjeno je, i to:

- odlaganje komunalnog, industrijskog i građevinskog otpada, ambalaže, rashodovanih motornih vozila, drugih mašina i aparata, osim komunalnog i poljoprivrednog otpada poreklom sa zaštićenog područja, koji može da se odlaže na propisan način na mestima koja su za to određena i obeležena;
- rukovanje hemijskim materijama i naftnim derivatima u količinama i na način koji mogu prouzrokovati zagađivanje zemljišta i voda i izazvati trovanje i druge nepovoljne posledice po biljni i životinjski svet;
- neregulisano ispuštanje otpadnih voda domaćinstava, privrednih i drugih objekata odnosno ispuštanje protivno propisima iz oblasti vodoprivrede;
- skladištenje stajskog đubriva na način koji narušava životnu sredinu, lepotu prirodnih predela, naseljenih mesta i okoline nepokretnih kulturnih dobara.

Regionalni i lokalni planovi upravljanja otpadom usklađuju se sa Uredbom i Planom upravljanja Parka prirode.

Član 44

Svako je dužan da sakuplja i odlaže otpatke koje stvara, na mestima koja su posebno uređena odnosno opremljena i prema potrebi, obeležena za te namene.

Upravljač će postaviti odgovarajuću opremu, odnosno kante, korpe ili kese za privremeno odlaganje čvrstih otpadaka na mestima koja su predmet posete i organizovati njihovo pražnjenje i odvoženje izvan područja Parka prirode, osim na prostoru gde nadležnost imaju javne komunalne službe, u naseljima i na površinama pored turističkih, smeštajnih i ugostiteljskih objekata.

Upravljač će inicirati saradnju sa komunalnim službama teritorijalno nadležnih jedinica lokalne samouprave u oblasti održavanja čistoće kroz organizovano postavljanje i redovno pražnjenje kontejnera za smeće u naseljenim delovima područja Parka prirode i mestima okupljanja većeg broja posetilaca.

Član 45

Vlasnici i Korisnici nepokretnosti dužni su da ih održavaju u čistom i urednom stanju.

Obavezna je seča trulog, prestarelog i oštećenog drveća i žbunja i potkresivanje grana i uklanjanje korova na zemljištu u putnom pojasu i vodnom pojasu, oko javnih i privrednih objekata, kulturnih dobara, istorijskih spomenika i javnih česmi, na površinama za rekreaciju i u krugu seoskih domaćinstava.

Korisnici i sopstvenici šuma dužni su da održavaju šumski red u skladu sa propisima u oblasti šumarstva, uključujući i obavezu što kraćeg zadržavanja posečenih stabala i ogrevnog drveta pored puteva.

Zabranjeno je zapuštanje i zakorovljavanje obradivog poljoprivrednog zemljišta.

IX OBELEŽAVANJE I POSTAVLJANJE OZNAKA, FOTOGRAFISANJE I SNIMANJE FILMOVA

Član 46

Upravljač u roku utvrđenom Uredbom i na način propisan odgovarajućim podzakonskim aktom obeležava Park prirode kao zaštićeno područje tablama propisanog izgleda i sadržaja koje postavlja na mestima gde javni putevi ulaze u Park prirode, a granice Parka prirode obeležava propisanim oznakama.

Upravljač u rokovima utvrđenim zakonom i na način propisan odgovarajućim podzakonskim aktom obeležava granicu ribarskog područja i granice delova Ribarskog područja na kojim je zabranjen ili ograničen ribolov.

Upravljač odgovarajućim tablama obeležava mesta i objekte gde je pristup i boravak zabranjen ili ograničen.

Upravljač postavlja table odnosno druge oznake sa informacijama o pravilima unutrašnjeg reda i režimu ribolova.

Upravljač postavlja i druge table i oznake od značaja za sprovođenje režima zaštite i prezentaciju vrednosti Parka prirode, kao što su panoi, bilbordi, planinarske staze, mesta za kampovanje i logorovanje, hranilišta, mesta za otpatke i drugo.

Zabranjeno je oštećivanje ili uništavanje i uklanjanje tabli i natpisa na tablama i drugih oznaka iz ovog člana, kao i njihovo zaklanjanje odnosno maskiranje drugim objektima.

Član 47

Na području Parka prirode nije dopušteno postavljanje informativnih tabli sa nazivima pravnih i fizičkih lica i reklamnih i drugih panoa bez odobrenja Upravljača.

Za postavljanje službenih tabli i drugih oznaka koje su utvrđene propisima u oblasti turizma, saobraćaja i javnih puteva, šumarstva, lovstva, vodoprivrede i energetike nije potrebno odobrenje upravljača.

Za postavljanje i držanje tabli i panoa iz stava 1. ovog člana upravljač može naplatiti naknadu u skladu sa posebnim aktom.

Član 48

Fotografisanje i snimanje tonskih i video zapisa i filmova na području Parka prirode dozvoljeno je.

Za radnje iz stava 1. ovog člana koje se vrše u komercijalne svrhe potrebno je pribaviti saglasnost upravljača i za njih se plaća naknada na osnovu posebnog akta koji donosi upravljač.

Radi pribavljanja saglasnosti iz stava 2. ovog člana, organizator snimanja odnosno zainteresovano lice prijavljuje planirane aktivnosti snimanja Upravljaču koji je dužan da saglasnost izda u roku ne dužem od 15 dana.

Upravljač može privremeno ili trajno uskratiti saglasnost ukoliko je primetan značajan nepovoljan uticaj na prirodne vrednosti.

Za aktivnosti fotografisanja i snimanja zainteresovano lice će prema potrebi i obaveštenju upravljača pribaviti akt o uslovima zaštite prirode koje izdaje Zavod.

Fizičko ili pravno lice koje obavlja ili za čiji račun se obavlja snimanje fotografija, tonskih i videozapisa i filmova koji se publikuju odnosno prikazuju javnosti, osim igranih filmova, dužno je da jedan primerak snimljenog materijala dostavi Upravljaču.

X ISTRAŽIVAČKI I OBRAZOVNI RAD

Član 49

Na području Parka prirode mogu se vršiti naučna i primenjena istraživanja i obrazovne aktivnosti u prirodi u skladu sa zakonima i propisima koji uređuju oblast naučnih i primenjenih istraživanja i obrazovanja i ovim pravilnikom.

Istraživanja i obrazovne aktivnosti iz stava 1. ovog člana dopušteno je obavljati na način da se ne izazovu značajne nepovoljne promene ili unište prirodne vrednosti kao i da se ne zagadi životna sredina.

Član 50

Za radove i aktivnosti odnosno izvođenje projekata na zaštićenom području, koja mogu imati uticaj na vrednosti i obeležja Parka prirode, odnosno kod kojih je potrebno izvršiti postupak procene uticaja na životnu sredinu, neophodno je u smislu člana 57. stav 3. Zakona pribaviti akt o uslovima i merama zaštite prirode. Nosilac radova i aktivnosti, odnosno izvođač projekta na zaštićenom području pribavlja saglasnost Upravljača.

Za radove i aktivnosti odnosno izvođenje projekata na zaštićenom području, za koje se ne sprovodi postupak procene uticaja na životnu sredinu, u smislu člana 57. stav 4. Zakona, izvođač radova i aktivnosti, odnosno nosilac projekta, dužan je da od Zavoda za zaštitu prirode Srbije pribavi akt o uslovima i merama zaštite prirode.

Da bi pribavio saglasnost iz stav 1. ovog člana, nosilac radova i aktivnosti, odnosno izvođač projekta pismeno prijavljuje Upravljaču planirane istraživačke radove i aktivnosti.

Prijava radova i aktivnosti, odnosno projekata sadrži podatke o vrsti, cilju, sadržaju, lokaciji, vremenu trajanja, metodama, sredstvima, opremi i alatima, rukovodiocu i učesnicima.

U prijavi radova i aktivnosti, odnosno projekata mogu da se navedu potrebe nosioca radova, aktivnosti i projekata za uslugama i potrebnom pomoći upravljača u realizaciji naučnog ili primenjenog istraživanja.

Uz prijavu radova i aktivnosti i projekata, nosilac istih dostavlja akt o uslovima zaštite prirode.

Uz prijavu istraživanja prilaže se i dozvola Ministarstva, kada se radi o ribolovu u naučnoistraživačke svrhe, istraživanjima strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta, speleološkim istraživanjima i sl., odnosno dozvola drugog ministarstva, kada se radi o geološkim i drugim istraživanjima za čije izvođenje je propisana obaveza pribavljanja dozvole nadležnog organa.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana, koju Upravljač izdaje u roku ne dužem od sedam dana od dana prijema prijave, sadrži uputstvo o primeni uslova i mera zaštite prirode i pravila unutrašnjeg reda, posebne uslove, ako ih ima, u vezi mesta, vremena i načina izvođenja radova, obezbeđenja pratnje čuvara ili drugog lica, kao i mogućnost i uslove pružanja traženih usluga.

Zabranjeno je da se radovi i aktivnosti, odnosno izvođenje projekata, na zaštićenom području iz stava 1. ovog člana, započnu ili izvode bez pribavljene saglasnosti Upravljača.

Član 51

Upravljač može u postupku izdavanja saglasnosti odrediti drugo vreme od onog koje je navedeno u prijavi ako oceni da postoji rizik po prirodne vrednosti, bezbednost i zdravlje ljudi, o čemu obaveštava podnosioca prijave pre izdavanja saglasnosti.

Upravljač iz razloga navedenih u stavu 1. ovog člana ili nepoštovanja propisanih uslova može pismeno naložiti prekid istraživačkih radova i aktivnosti.

Član 52

O istraživanjima u oblasti šumarstva, poljoprivrede i pedologije, hidrologije, klimatologije i meteorologije, životne sredine, turizma, saobraćaja, energetike, prostornog i urbanističkog planiranja, demografije, kulturnih dobara i u drugim oblastima za koja se po pravilu ne pribavlja saglasnost upravljača, potrebno je da nosilac istraživanja blagovremeno pismeno obavesti Upravljača.

Obaveštenje sadrži istu vrstu podataka kao i prijava iz člana 48. ovog pravilnika.

Upravljač će odmah, a najkasnije u roku od dva dana od prijema obaveštenja, pružiti pismeni odgovor podnosiocu obaveštenja da je upoznat sa planiranim istraživanjima, mogućnostima pružanja traženih usluga i pomoći, dati preporuke u vezi poštovanja pravila unutrašnjeg reda i uputiti podnosioca obaveštenja na eventualnu obavezu pribavljanje akta o uslovima zaštite prirode.

Zabranjeno je istraživanja iz stava 1. ovog člana započeti ili izvoditi ukoliko se o njima ne obavesti upravljač.

Član 53

Obrazovne aktivnosti na području Parka prirode, kao što su škola u prirodi, terenska nastava i seminari i stručne ekskurzije potrebno je blagovremeno pismeno prijaviti upravljaču.

Aktivnosti iz stava 1. ovog člana ne mogu započeti pre nego što upravljač potvrdi prijem prijave tih aktivnosti.

Prijava nameravanih obrazovnih aktivnosti mora sadržati relevantne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, vremenu trajanja, organizatoru i broju učesnika.

U prijavi se mogu navesti i usluge odnosno pomoć koja se očekuje od upravljača.

Upravljač će odmah, a najkasnije u roku od dva dana od prijema prijave, pismeno potvrditi prijem prijave obrazovnih aktivnosti i obavestiti podnosioca prijave o posebnim uslovima zaštite prirode i životne sredine prilikom obavljanja aktivnosti, ako ih ima, kao i o mogućnostima i uslovima pružanja traženih usluga ili pomoći.

Član 54

U roku od 15 dana po završetku terenskih istraživačkih radova i obrazovnih aktivnosti, nosilac istraživanja odnosno organizator obrazovnih aktivnosti dužan je da Upravljaču dostavi kratak izveštaj o toku i glavnim rezultatima sprovedenih istraživanja i obrazovnih aktivnosti.

O završetku elaborata odnosno publikovanju rezultata o izvršenim istraživanjima nosilac istraživanja dužan ja da obavesti Upravljača u roku od 15 dana kao i da taj elaborat ili publikovani rad dostavi upravljaču.

Pravnom ili fizičkom licu, koje blagovremeno ne podnese izveštaj iz stava 1. ovog člana, odnosno ne dostavi obaveštenje i elaborat ili rad iz stava 2. ovog člana, upravljač može uskratiti saglasnost za naredna istraživanja odnosno obaveštenje i usluge za obavljanje obrazovnih aktivnosti.

XI ČUVARSKA SLUŽBA

Član 55

Sprovođenje pravila unutrašnjeg reda obezbeđuje i neposredni nadzor na području Parka prirode vrši čuvarska služba.

Čuvarska služba ima dva organizaciona dela i to u okviru Šumskog gazdinstva "Toplica" - Kuršumljia sa sedištem u Šumskoj upravi Prokuplje i Kuršumljia i Šumskog gazdinstva "Šuma" - Leskovac sa sedištem u Šumskoj upravi Leskovac, Lebane i Medveđa preciziranih u članu 26. stav 4. ovog pravilnika.

Koordinaciju poslova organizacionih delova čuvarske službe vrši upravnik Radne jedinice "Park prirode Radan" (u daljem tekstu: upravnik).

Čuvarsku službu čine, odnosno poslove čuvarske službe u svojstvu lica sa zakonskim ovlašćenjima i obavezama, neposredno obavljaju čuvari i rukovodilac čuvarske službe (u daljem tekstu: rukovodilac).

Čuvar je za svoj posao u čuvarskoj službi neposredno odgovoran rukovodiocu, a rukovodilac je za svoj posao u čuvarskoj službi neposredno odgovoran upravniku.

Broj čuvara utvrđuje JP "Srbijašume" aktom o sistematizaciji poslova i radnih mesta, a vrsta i obim konkretnih poslova koje Čuvar obavlja utvrđuje se ugovorom o radu ili drugim pojedinačnim aktom, u skladu sa zakonom.

Član 56

Za vreme službe, čuvar nosi službenu odeću na kojoj je znak Parka prirode, znak zaštite prirode i znak JP "Srbijašume".

Član 57

Čuvar za vreme službe može nositi i službeno oružje.

Vrstu, uslove i pravila nošenja i upotrebe i način čuvanja oružja utvrđuje Upravljač u skladu sa zakonom.

Član 58

Čuvar poseduju službenu legitimaciju kojom dokazuje identitet, status službenog lica i ovlašćenja u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode.

Čuvar je dužan da u vršenju odgovarajućih službenih radnji prethodno pokaže službenu legitimaciju.

Službenu legitimaciju čuvaru izdaje upravljač na obrascu koji propisuje Ministar.

O izdatim legitimacijama upravljač vodi evidenciju.

Čuvar koji je prestao da vrši čuvarsku službu, dužan je da službenu legitimaciju u roku od tri dana od dana prestanka službe vrati upravljaču, koju će upravljač odmah poništiti i tu činjenicu uneti u evidenciju iz stava 4. ovog člana.

U slučaju gubitka ili nestanka službene legitimacije čuvar je dužan da o ovome odmah obavesti upravljača.

Izgubljena ili nestala legitimacija oglašava se nevažećom u "Službenom glasniku Republike Srbije" i briše se iz evidencije o izdatim legitimacijama, a čuvaru se izdaje nova legitimacija.

Član 59

Rad čuvarske službe organizuje se na terenu tako što čuvar vrši neposredni nadzor i kontroliše sprovođenje pravila unutrašnjeg reda na jednom čuvarskom rejonu.

Čuvarski rejon, u smislu ovog pravilnika, čini deo gazdinske jedinice i prostor izvan državne šume u okruženju ili neposrednom susedstvu koji predstavlja kompaktnu celinu u pogledu konfiguracije terena i mogućnosti nadgledanja.

Čuvar je odgovoran za unutrašnji red u rejonu za koji je zadužen.

Čuvar svakodnevno vrši obilazak delova rejona ili rejon u celosti. Čuvar ima pravo i obavezu da izvrši potrebnu službenu radnju u bilo kom čuvarskom rejonu na području Parka prirode.

Rad čuvara povremeno i po potrebi organizuje se u paru ili sa više čuvara istovremeno, kroz rad u smenama, ili dežurstva, patrolni obilazak i stacionarne kontrole, ili kombinovanjem napred navedenih metoda, odnosno drugom primenom terenskog rada.

Upravljač će posebnim aktom utvrditi i na pogodan način objaviti čuvarske rejone sa njihovim nazivima, površinama, imenima čuvara i odgovarajućim grafičkim prikazom.

Član 60

U vršenju čuvarske službe, dužnost čuvara je da:

1) prati, odnosno nadgleda kretanje i aktivnosti posetilaca i drugih korisnika, posebno:

- gradnju, rekonstrukciju i dogradnju objekata, transport građevinskog materijala i druge radove koji se u skladu sa zakonom smatraju izgradnjom objekata,

- korišćenje mineralnih sirovina, odnosno kamena, šljunka, peska, drobine, zemlje i treseta,

- korišćenje šuma, odnosno seču, krčenje, kresanje i paljenje drveća, izvlačenje, odlaganje i transport drvnih sortimenata, sakupljanje semena i dr.,

- korišćenje flore i faune, odnosno sakupljanje i branje biljaka, gljiva i životinja i njihovih razvojnih oblika i šumskih plodova i dr.,

- lov, gajenje i korišćenje divljači,

- ribolov,

- upotrebu motornih vozila i plovila,

- postavljanje objekata na vodi i montažnih i privremenih objekata,

- ulazak u zone, mesta i objekte u kojima je poseta zabranjena ili ograničena,

- kampovanje, logorovanje,

- loženje vatre na otvorenom i primenu pravila i mera zaštite od požara,

- organizaciju i odvijanje sportskih takmičenja i drugih manifestacija,

- odlaganje otpada;

2) prati stanje biljnih i životinjskih vrsta i drugih vrednosti Parka prirode i vodi evidenciju o njima;

3) pruža pomoć i saraduje sa lokalnim stanovništvom i drugim nosiocima stvarnih prava na nepokretnostima u cilju zaštite prirode, rešavanju imovinsko-pravnih odnosa i naknadi štete usled uskraćivanja ili ograničavanja prava korišćenja i primene mera zaštite;

4) pruža podatke, pomoć i usluge posetiocima pri obilasku i razgledanju Parka prirode;

5) prati i pruža druge potrebne usluge organizatorima i učesnicima naučnih i drugih istraživanja i obrazovnih aktivnosti;

6) saraduje sa korisnicima prirodnih resursa i privrednim subjektima, posebno u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede, energetike, rudarstva i turizma;

- 7) saraduje sa inspektorom za zaštitu životne sredine i obaveštava o stvarima iz njegove nadležnosti;
- 8) saraduje se organom unutrašnjih poslova i prema ukazanoj potrebi traži njegovu pomoć;
- 9) sastavlja zapisnik, obaveštava rukovodioca i upravnika Parka prirode i obavlja druge ovde nespomenute poslove, u skladu sa zakonom i aktom upravljača;
- 10) obaveštava drugi nadležni organ o izvršenju zabranjenih odnosno protivpravnih radnji koje su regulisane propisima iz nadležnosti tog organa i o njihovim izvršiocima ukoliko su poznati.

Član 61

Kada Čuvar utvrdi ili osnovano pretpostavi da je posetilac, odnosno korisnik zaštićenog područja učinio radnju suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, ovlašćen je da:

- 1) legitimise lice zatečeno u vršenju nedozvoljenih radnji, a lice zatečeno bez ličnih isprava čiji mu identitet nije poznat, privede nadležnom organu unutrašnjih poslova;
- 2) zatraži da mu lice predoči/pokaže saglasnost, dozvolu, odobrenje, prijavu radova, ulaznicu ili drugi dokument kojim dokazuje status Korisnika odnosno Posetioca i neko od prava u vezi radova i aktivnosti koje obavlja;
- 3) izvrši pregled svih vrsta vozila, plovnih objekata i tovara;
- 4) izvrši svaki pregled, osim stanova i drugih prostorija za čiji je pregled potreban sudski nalog, a posebno pregled:
 - prtljaga i ličnih stvari,
 - ulova i sredstava za lov i ribolov,
 - alata i sredstava za sakupljanje biljaka i životinja;
- 5) privremeno oduzme predmete i sredstva kojima je izvršen prekršaj ili krivično delo i predmete koji su nastali ili pribavljeni izvršenjem takvog dela, uključujući delove i primerke živog i neživog sveta, kao i da ove predmete, bez odlaganja, preda upravljaču zaštićenog područja radi čuvanja;
- 6) zatraži uspostavljanje prethodnog stanja, odnosno naredi mere za sprečavanje i uklanjanje štetnih posledica, a posebno:
 - privremeno zabrani radove i aktivnosti koje se obavljaju bez propisanih saglasnosti ili odobrenja, kao što su naučna i druga istraživanja, obrazovne i sportske aktivnosti i sl.,
 - zabrani na licu mesta radove i aktivnosti koje se obavljaju protivno odredbama ovog pravilnika i pravilima protivpožarne zaštite,
 - naredi puštanje na slobodu odnosno vraćanje u prirodu zdravih i nepovređenih primeraka životinja ukoliko je to za njih bezbedno.

Član 62

Kada utvrdi radnju učinjenu suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, čuvar sastavlja zapisnik.

Sadržaj zapisnika ili opis koji se unosi u zapisnik je saopštavanje onog što je zatečeno, nađeno, utvrđeno, ili na drugi način pribavljeno i konstatovano.

U sadržaj se obavezno unose:

- podaci o izvršiocima nedozvoljenih radnji, a ako je izvršilac nepoznat to se konstatuje uz osnovanu pretpostavku o mogućem izvršiocu,
- način i vreme izvršenja radnje, sredstva i alati kojima je radnja izvršena,
- podaci o svedocima i drugim raspoloživim dokazima ako postoje,
- nastala šteta, dokumentovana što preciznijim podacima i po mogućstvu fotografijom,
- podaci o oduzetim predmetima i sredstvima iz tačke 5) člana 61.

Zapisnik je sastavljen u onolikom broju primeraka koliko zahteva konkretna situacija, a ako je kontroli prisutna neka druga zainteresovana strana, jedan primerak zapisnika uručuje se i njoj.

Upravljač će propisati obrazac zapisnika iz ovog člana.

Član 63

O privremeno oduzetim predmetima iz člana 61. čuvar izdaje potvrdu sa tačnim podacima o vrsti i količini.

Upravljač obezbeđuje uslove za održavanje i čuvanje privremeno oduzetih predmeta, i preduzima radnje za dalje postupanje za primercima oduzetih i nađenih životinjskih ili biljnih vrsta, minerala, kristalnih tvorevina, fosilnih ostataka i artefakata, uključujući njihovo zbrinjavanje dok se stvar ne reši.

O privremeno oduzetim predmetima upravljač vodi evidenciju sa podacima o vrsti količini, razlogu privremenog oduzimanja, licu kome su predmeti privremeno oduzeti i čuvaru koji je predmete privremeno oduzeo.

Član 64

Čuvar u vršenju službe postupaju stručno, autoritativno i odgovorno, u skladu sa ovlašćenjima koja ima, vodeći posebno računa o ugledu Upravljača.

Čuvar vodi dnevnik, odnosno evidenciju dnevnih aktivnosti, čiji sadržaj propisuje Upravljač.

Član 65

Čuvar polaže stručni ispit u skladu sa programom koji propisuje Ministar.

Upravljač sam organizuje ili na drugi način obezbeđuje obuku, stručno usavršavanje i proveru znanja i veština čuvara.

Član 66

Čuvar je opremljen i radnom odećom, sredstvima veze i prevoza, potrebnim aparatima i instrumentima i alatom, u skladu sa posebnim aktom upravljača.

Član 67

Na osnovu zapisnika i obaveštenja Čuvara o učinjenoj zabranjenoj, odnosno protivpravnoj radnji, upravljač shodno stečenim okolnostima, vrsti dela i statusu počinioca podnosi odgovarajuću prijavu ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

XII PROTIVPOŽARNA ZAŠTITA

Član 68

Na području Parka prirode planiraju se i sprovode mere zaštite od požara u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara ("Službeni glasnik RS", br. 111/09 i 20/15), Zakonom o šumama i propisima donetim na osnovu tih zakona, planom upravljanja Parka prirode i planovima zaštite od požara.

Upravljač donosi plan zaštite od požara za područje Parka prirode u skladu sa članom 47. Zakona o zaštiti od požara i odredbama Uredbe o razvrstavanju objekata, delatnosti i zemljišta u kategorije ugroženosti od požara ("Službeni glasnik RS", broj 76/10).

Javno preduzeće za gazdovanje šumama "Srbijašume" u skladu sa Zakonom o šumama donosi planove zaštite šuma od požara za topličko i leskovačko šumsko područje kojima pripada područje Parka prirode.

Planom i programom upravljanja Parka prirode utvrđuju se prioritetni odnosno godišnji operativni zadaci protivpožarne zaštite.

Upravljač će na pogodan način objaviti, odnosno javno istaknuti izvode iz planova zaštite od požara, sa osnovnim pravilima protivpožarne zaštite i postaviti odgovarajuće oznake na terenu.

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 69

Nadzor nad primenom ovog pravilnika vrši Ministarstvo.

Član 70

Upravljač će ovaj pravilnik učiniti dostupnim, svim trećim licima, objavljivanjem na internet stranici Upravljača kao i na oglasnoj tabli Radne jedinice "Park prirode Radan".

Upravljač će izvod iz ovog pravilnika, sa osnovnim pravilima unutrašnjeg reda i zabranjenim radnjama, odnosno aktivnostima, istaknuti na pogodan i vidan način u okviru područja Parka prirode "Radan".

Član 72

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.